

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

УДК 658.011.12:331

UDC 658.011.12:331

В. В. Шукліна, к. е. н.,
доцент,
Р. М. Набока, к. е. н.,
доцент

V. V. Shuklina, Candidate of Economic
Sciences, Associate Professor,
R. N. Naboka, Candidate of Economic
Sciences, Associate Professor

ЯКІСТЬ В ПАРАДИГМІ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

QUALITY IN THE PARADIGM OF MANAGING THE INFORMATION AND COMMUNICATION POTENTIAL OF AN ENTERPRISE

Актуальність теми дослідження. Під впливом соціально-економічного розвитку змінюється парадигма управління потенціалом, трансформуючись в систему знань, що адекватна умовам.

Постановка проблеми. Перенасичення бізнес-середовища інформацією та невідповідність засобів комунікації викликає організаційний хаос, який перешкоджає досягненню цілей і знижує якість управління підприємством. Науковим підґрунтям для вирішення цієї проблеми є дослідження відповідності парадигми та її якісних критеріїв.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Систему поглядів на управління потенціалом формували в своїх працях такі провідні вчені і дослідники, як І. Ансофф, П. Друкер, Ф. Тейлор, Е. Мейо, О. Білорус, О. Скаленко, О. Терещенко, О. Федоніна М. Шепелев та інші.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Діалектику управлінської парадигми інформаційно-комунікаційного потенціалу та зміни її положень не досліджували в період інформатизації економіки; недостатньо враховували якісні аспекти формування.

Постановка завдання. Обґрунтувати сутність нової парадигми управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства в умовах сучасної економіки; визначити роль і місце якості в контексті адекватності ситуації.

Виклад основного матеріалу. Досліджено трансформації парадигми на сучасному етапі соціально-економічного розвитку, сутність понять, характерні ознаки і роль якості в забезпеченні адекватності управління інформаційно-комунікаційними можливостями під впливом зміни ситуацій.

Висновки. Обґрунтовано сутність і діалектику парадигми управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства в умовах розвитку інформаційно-знаньової економіки. Розроблено архітектуру якості та визначено роль і характерні ознаки якісного управління в контексті адекватності конкретній ситуації.

Ключові слова: управління інформаційно-комунікаційним потенціалом; якість; якість управління; якість управлінського рішення; управління якістю; ситуація; розвиток; адекватність; інформаційна економіка.

DOI: 10.25140/2410-9576-2019-2(18)-163-170

Urgency of the research. Under the influence of socio-economic development, the paradigm of capacity management is changing, transforming into a system of knowledge appropriate to the conditions.

Target setting. The saturation of the business environment with information and communication mismatch causes organizational that hinders the achievement of goals and reduces the quality of enterprise management. The scientific basis for addressing this problem is to study the paradigm's relevance and its qualitative criteria.

Actual scientific researches and issues analysis. Leading scientists and researchers such as I. Ansoff, P. Drucker, F. Taylor, E. Mayo, O. Belorus, O. Skalenko, O. Tereshchenko, O. Fedonina, M. Shepelev formed the system of views on potential management in their works and others.

Uninvestigated parts of general matters defining. The dialectics of the management paradigm of information and communication potential and changes in its provisions have not been studied in the period of informatization of the economy; insufficient consideration was given to the qualitative aspects of molding.

The research objective. To substantiate the essence of the new paradigm of management potential of information and communication of the enterprise in the modern economy; determine the role and place of quality in the context of the adequacy of the situation.

The statement of basic materials. The paradigm transformation at the present stage of socio-economic development, the essence of concepts, characteristic features and the role of quality in ensuring the management of information and communication capabilities under the influence of changing situations are investigated.

Conclusions. The essence and dialectics of the paradigm of management of information and communication potential of the enterprise in the conditions of development of information and knowledge economy are substantiated. The architecture of quality is developed and the role and characteristic features of quality management in the context of adequacy of a particular situation are defined.

Keywords: management of information and communication potential; quality; quality of management; quality of management decision; quality management; situation; development; adequacy; information economy.

Актуальність теми дослідження. В умовах інформаційної революції і постіндустріальної цивілізації сучасні технології й засоби зв'язку різко прискорили інтеграцію на усіх рівнях і напрямках управлінської діяльності, надаючи процесам нових якостей й динаміки. Інтелектуальна праця та інновації змінюють структуру ресурсів ринкової економіки і потенціалів суб'єктів

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

господарювання. Ресурсом став творчий працівник, здатний генерувати нові ідеї, створювати технології і блага завдяки своєму креативному інтелекту.

Властивості інформації й комунікацій істотно відрізняють їх від інших ресурсів, що застосовуються підприємствами. В умовах швидкозмінного середовища суб'єкти господарювання гостро відчують асиметрію в рівномірності поширення і надійності інформаційно-комунікаційних потоків, що значно знижує своєчасність рішень і адекватність управління. Необхідність вирішення проблеми викликає підвищений інтерес у підприємств до інструментів стратегічного розвитку, що, в свою чергу, актуалізує питання підготовки й прийняття рішень щодо можливостей трансформувати вхідні інформаційно-комунікаційні ресурси в економічні блага і конкурентні переваги, максимально задовольняючи в такий спосіб корпоративні і суспільні інтереси тобто управління інформаційно-комунікаційним потенціалом.

Постановка проблеми. Мінливість цільової орієнтації підприємства як об'єктивна реакція на умови реальності викликає необхідність у переосмисленні низки понять, критеріїв якості і процедур забезпечення та обґрунтуванні системи поглядів щодо управління інформаційно-комунікаційним потенціалом, зумовлених безперервним зростанням наукового й практичного досвіду, мірою соціально-економічного розвитку. Крім того, сукупність певних знань не дає повного уявлення про умови його довгострокового функціонування як економічної системи у швидко мінливих умовах зовнішнього середовища, формування передумов його розвитку. Що, у свою чергу, зумовлює нерозвинутість існуючих систем якісного управління можливостями підприємств.

Теоретична і практична значущість вирішення проблеми формування парадигми управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства у динамічних умовах інтелектуалізації економіки зумовили мету даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні питання, пов'язані з фундаментальними концепціями управління потенціалом підприємства і соціально-економічним розвитком, висвітлено у працях вчених І. Ансоффа, Б. Карлоффа, Дж. Б. Куїна, А. Мескона, М. Хедоурі, Ф. Альберта, А. А. Томпсона, А. Дж. Стрікланда, Д. Хасбі, А. Чандлера, В. М. Брижка, О. М. Гальченка, М. І. Долішнього, О. М. Криворучко, О. В. Молодцова, Г. П. Ситніка, В. С. Цимбалюка, А. М. Черноброва, А. Н. Щедрина та інших. Дослідження різних аспектів теорії управління потенціалом підприємства, в тому числі, інформаційного і комунікаційного, присвячено праці вітчизняних та зарубіжних вчених: О. Б. Альохіна, Є. А. Бельтюкова, А. Е. Воронкової, І. З. Должанського, Ю. Ю. Донця, Т. О. Загорної, І. М. Карапейчика, В. А. Котлова, Н. С. Краснокутської, Є. В. Лапіна, О. І. Олесюка, Л. Д. Ревуцького, І. М. Рєпіної, О. О. Удалих, О. С. Федоніна, П. А. Фоміна та інших. Засновниками досліджень з управління якістю прийнято вважати таких вчених, як Демінга, Дж. Джурана, К. Ісікаву, Г. Доджа, В. Шухарта, А. Фейгенбаума, Ф. Тейлора; вагомий внесок в т.ч. деяких складових потенціалу, внесли такі вітчизняні вчені, як Г. Г. Азгальдов, М. В. Брик, В. Г. Версан, А. В. Глічев, Л. В. Дейнеко, В. В. Жильченкова, М. І. Долішній, В. Б. Захожай, В. М. Мішин, Т. Л. Мостенська, В. А. Огвоздін, А. Ю. Чорний, М. І. Шаповал, Д. К. Шевченко, С. О. Юшин та інші.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Підкреслюючи значимість наукових напрацювань щодо формування парадигми управління інформаційно-комунікаційним потенціалом, необхідно відмітити, недостатність дослідження ролі і місця якості в сучасній системі поглядів в контексті забезпечення адаптації підприємства до зміни умов зовнішнього середовища.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження проблемних питань, що стосуються існуючої системи поглядів на управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства і необхідності її удосконалення; обґрунтування ролі і місця якості в парадигмі управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства у відповідності до потреб підприємства і тенденцій економічного розвитку.

Викладення основного матеріалу. За визначеннями економічної теорії і практичним досвідом господарювання розвиток суспільного виробництва послідовно проходить через домінування секторів економіки з визначальним чинником їх формування та відповідними пріоритетами, інструментами, механізмами стратегічного зростання. Трансформація економічних систем передбачає адекватні перетворення бізнесу, а паралельне їх існування створює можливості для забезпечення порівняльних переваг і мотивів транснаціоналізації суб'єктів

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

господарювання. Адекватними перетвореннями бізнесу супроводжуються зміни фаз життєвого циклу середовища (окремих галузей, ринків), що мають прояви в парадигмі управління [1] (Рис. 1). Крім того, беручи до уваги визначені особливості, притаманні суспільству, що трансформується, треба водночас пам'ятати ще про одну – в кризові періоди стрімко зростає значення інформації.

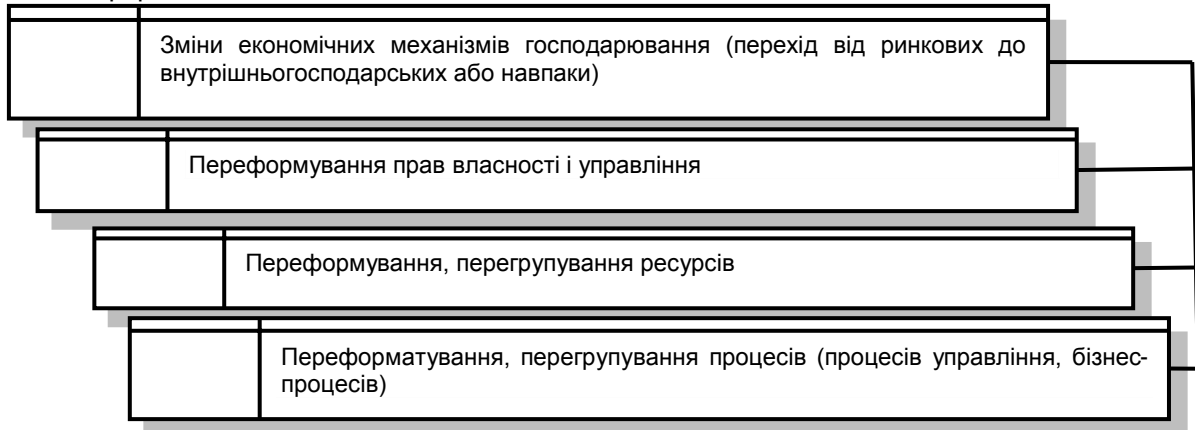

Рис. 1. Специфіка проявів трансформації парадигми управління

Джерело: складено автором за [1-2]

Пояснюючи зміст складних явищ, управлінська наука в сфері формування системи потенціалів час від часу стикається з фактами, що не піддаються більш-менш переконливому роз'ясненню в межах теорії: яким чином відтворюється порядок можливостей з хаосу станів в мультирозумних організаціях, члени якої мають вибір; як збалансувати інтереси цілеспрямованих підсистем в загальному потенціалі; як знайти баланс між адекватністю і девіантністю, колективізмом і індивідуалізмом, інтеграцією і диференціацією рішень щодо бажаного стану (поведінки) системи. Переважна більшість науковців поділяють висновки І. М. Дрогобицького, «що існуюча система понять, цінностей, концепцій і традицій управління втратила спроможність і вичерпала свій потенціал» [1-2].

В контексті визначення ролі якості в парадигмі управління інформаційно-комунікаційним потенціалом, привертають до себе увагу питання трансформації бізнесу, що пов'язані з їх завданнями. Крім забезпечення повного (ефективного) використання наявних можливостей (потенціалу); нарощування можливостей; поглинання (блокування) можливостей конкурентів (контрагентів), науковці відзначають саме створення якісно нових можливостей [2, с. 46; 3].

Звернемося до сутності терміну «парадигма» в економічних науках, де в його змістовному наповненні переважають думки як то: «набір правил, принципів і понять, які були сформовані стосовно чого-небудь» [3], «основа, яка містить в собі загальноприйняті уявлення про предмет розгляду» [4] або в загальному значенні відповідно до теми дослідження це теоретико-методологічна модель управління інформаційно-комунікаційним потенціалом. Слід зазначити, що парадигма не є істиною в останній інстанції, це узгоджене більшістю науковців поняття, які заведено вважати вірними, до внесення будь-яких змін в концепцію [5]. Відповідно під управлінською парадигмою інформаційно-комунікаційного потенціалу автори пропонують розуміти систему поглядів на управління сукупністю організаційно-технічних та інформаційно-комунікаційних можливостей, які забезпечують підготовку й прийняття управлінських рішень, впливають на характер діяльності підприємства через збирання, зберігання, обробку та поширення інформаційно-комунікаційних ресурсів, яка виходить із ґрунтовних ідей, наукових результатів провідних вчених, що сприйнята дослідниками та практиками. Вона визначається соціально-економічним розвитком суспільства і змінюється в міру його зміни. Формування інформаційно-комунікаційного потенціалу за функціональним призначенням є складним динамічним процесом, орієнтованим на максимальну взаємодію з зовнішнім середовищем і

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

забезпечення високої якості реалізації. Фактори, що обумовлюють розвиток елементів потенціалу, впливають на збалансованість і ефективність використання розподіляються на зовнішні – обмежувальні формування і внутрішні – розвитку потенціалу [6]. Серед них науковці по-різному визначають сутність і роль якості; початок історичної еволюції поняття (Табл. 1) якого відповідає періоду III ст. до н.е. Багатогранність якості інформаційно-комунікаційного потенціалу та системи управління ним визначає широке коло параметрів, сукупність яких залежить від рівня розгляду. У зв'язку з цим в кожному випадку необхідно виділяти параметри, які впливають на його формування чи ефективність функціонування. Тому закономірності підвищення якості інформаційно-комунікаційного потенціалу визначаються взаємодією виробничих сил і відносин, а головним засобом підвищення виступає прискорення науково-технічного прогресу, темпи якого в свою чергу залежать від людського фактору [7].

Таблиця 1

Історична еволюція поняття «якість»

Автор формулювання	Формулювання визначення якості
Аристотель (III ст. до н.е.)	Відмінність між предметами. Диференціація за ознакою «добрий — поганий»
Гегель (XIX ст.)	Насамперед якість тотожна поняттю визначеність, тобто дещо перестає бути тим, чим воно є, якщо втрачає свою якість
Китайська версія	Ієрогліф, який визначає якість, складається з двох елементів — «рівновага» і «гроші» (якість = рівновага + гроші), отже, якість тотожна поняттю «висококласний», «дорогий»
Шухарт (1931 р.)	Якість має два аспекти: об'єктивні фізичні характеристики; суб'єктивна сторона: наскільки рідч «хороша»
Ісікава К. (1950 р.)	Якість — властивість, що реально задовольняє споживачів
Джуран Дж. М. (1979 р.)	Придатність для використання (відповідність призначенню). Якість як ступінь задоволення споживача (для реалізації якості виробник повинен з'ясувати вимоги споживача і зробити свою продукцію такою, щоб вона відповідала цим вимогам)
ГОСТ 15467-79	Якість продукції — це сукупність властивостей продукції, що зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення
Міжнародний стандарт ISO 8402-86	Якість – сукупність властивостей і характеристик або послуги, що дозволяють задовольняти зумовлені або передбачувані потреби
Стандарт ISO 8402:1994 «Управління якістю і забезпечення якості»	Якість (quality) – це сукупність характеристик об'єкта (що індивідуально описує і розглядає процес, продукція, організація, система чи будь-яка комбінація з них), що відносяться до його здатності задовольняти встановлені чи передбачувані потреби.
Американський інститут стандартів та товариство якості (90-ті рр. XX ст.)	Якість – загальна кількість особливостей і характеристик продукту або послуги, яка поширюється на його здатність задовольняти певні потреби.
Новий тлумачний словник української мови (1998 р.)	Якість: Внутрішня визначеність предмета, яка становить специфіку, що відрізняє його від усіх інших. Ступінь вартості, цінності, придатності чого-небудь для його використання за призначенням; добротність. Та чи інша характерна ознака, властивість, риса кого-, чого-небудь.
ISO 9000:2000	Якість – ступінь відповідності характеристик продукції вимогам
Міжнародний стандарт ISO 9001- 2000/2008	Ступінь, з яким сукупність власних характеристик задовольняє вимоги. (в т.ч. за ДСТУ ISO 9001- 2001/2009)
Генеральний секретар ЄОЯ Бертран Де Норей (2000 р.)	Якість – це більш ніж сертифікація, стандарти виконання правил. Це поняття про удосконалення, про те, як зробити світ кращим і як впровадити удосконалення в життя

Джерело: систематизовано автором на основі [7-8]

Управління якістю включає оперативні методи і діяльність, спрямовану на виявлення різних невідповідностей, в тому числі, в самій системі якості, і негайне їхнє усунення реалізацією загально-управлінських функцій. При управлінні якістю інформаційно-комунікаційного потенціалу і при оцінюванні якості управлінського впливу на нього вони наповнюються відповідним змістом і їх

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

склад можна представити типовим переліком, що може змінюватися за специфікою суб'єктів господарювання [7]: політика в області якості; планування якості; навчання і мотивація персоналу; організація роботи з якості можливостей; контроль якості; інформація про якість об'єкту, потреби ринку і науково-технічний прогрес; розробка необхідних заходів; прийняття рішень; реалізація заходів; взаємодія з зовнішнім середовищем. Принципи забезпечення якості і управління якістю інформаційно-комунікаційного потенціалу взаємозалежні, проте, перше є більш широким поняттям, що включає в себе наступне.

За сутністю поняття, якість управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства доцільно розуміти як відповідність поведінки і можливостей інформаційно-комунікаційних ресурсів конкретній ситуації, яка дозволяє адекватно реагувати на швидкі зміни у внутрішньому і зовнішньому середовищах та забезпечувати бажаний стан. Діалектика поняття в єдності і протилежності статичних та динамічних характеристик системи управління, що в цілому визначають якість управління [8]. За функціональною ознакою якість процесу управління ІКП залежить від якості його функціональних складових – формування, функціонування і розвитку (Рис. 2).

Основними характеристиками якісної системи управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства є [5-7]: спрямованість на узгодженість і гармонізацію складових; стратегічний вектор механізмів розвитку можливостей; гармонізація цілей усіх рівнів організації; моніторинг динаміки конкурентних переваг, сфери діяльності, компетентності й обізнаності керівників; орієнтація на адекватність поведінки відносно зовнішнього середовища; безперервність удосконалень, збалансованість, керованість і синергія розвитку; оцінювання з позиції цілей в конкретній ситуації і на даному етапі розвитку. Аналіз предметної області показує, що підхід, заснований на застосуванні спеціалізованих (в т.ч. сценарних) методів підтримки прийняття рішень, є найбільш ефективним напрямом підвищення якості управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства, які працюють практично в умовах будь-якого стану соціально-економічної системи, завдяки обґрунтованості і оперативності, зниженому рівню помилок суб'єктивності впливу.

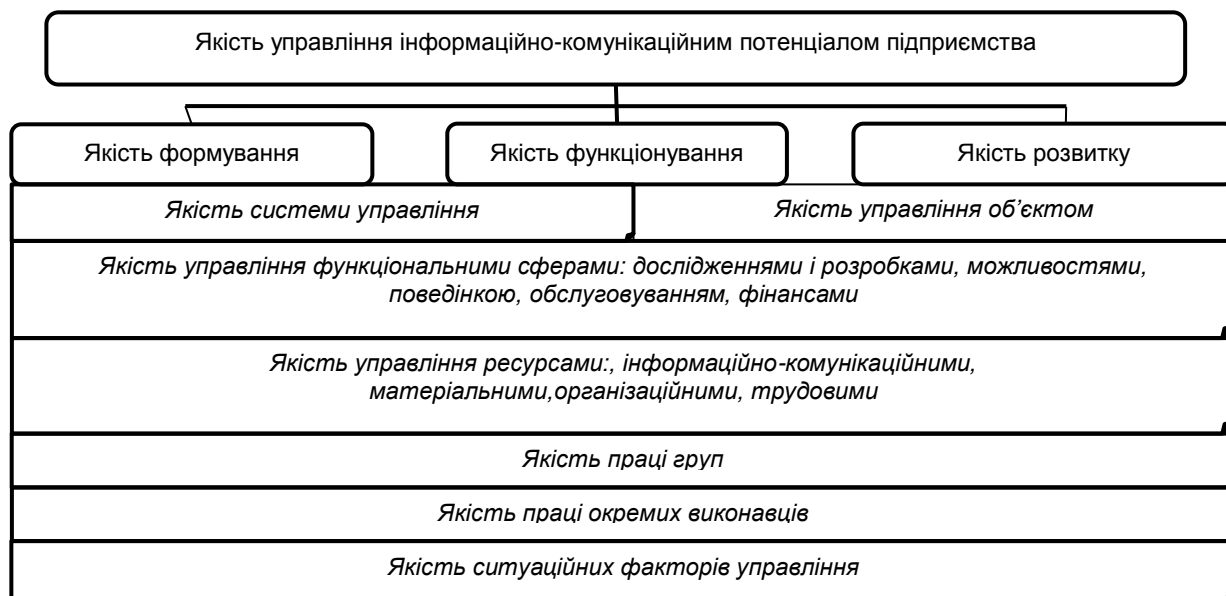

Рис. 2. Архітектура якості в парадигмі управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [2, 6-7]

В системі інформаційно-комунікаційного потенціалу підприємства якість управлінських рішень, як і якість процесів управління, оцінюється за критеріями [3; 6]: адаптивність – можливість

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

приспосовання й урахування елементів (в цілому стану) до змін середовища; комунікативність – надійність і гнучкість зв'язків; оптимальність – вибір найкращого варіанта; компетентність – мають здійснюватися фахівцями з високою ерудицією, творчим креативом; узгодженість і збалансованість – охоплення стратегічних змін усіх аспектів функціонування, урівноваженість бажаного й можливого при використанні ресурсів з урахуванням фактору часу; цілеспрямованість – орієнтація на очікувані результати; оперативність – відповідності рішення у часі з потребою; економічність – мінімальний розмір витрат/ресурсів; реалістичність і альтернативність, – альтернативність шляхів; гнучкість – внесення змін за необхідністю переорієнтації на нові обставини ситуації. Варіації визначених критеріїв є підґрунтям для оцінювання в контексті дослідження, наприклад, якості управлінської праці: підприємливість, ініціативність, оперативність, партнерство, рівень ризику, відповідальність, економічність, продуктивність, результативність.

Особливу роль відіграє якість серед ознак досконалості організаційного управління інформаційно-комунікаційним потенціалом, забезпечуючи систематичність впливу з використанням інновацій, інструментарію проектування з обов'язковою зворотною реакцією. Сучасна парадигма за визначенням, крім інших, В. В. Глухова і С. В. Кадомцевої має інформаційну природу, ідеологію менеджера-одинаки і владний характер діяльності. На цій парадигмі формується і вдосконалюється теорія управління, що декларує: «треба робити, не обтяжуючи себе обґрунтуванням того, чому це слід робити, і описом технології реалізації запропонованого рішення» [1]. Крім того, вибудована на нову парадигму теорія управління інформаційно-комунікаційним потенціалом повинна містити методологію формування відповідних команд, діагностику їх стану і реформування протягом всього життєвого циклу підприємства, розроблену на положеннях: тільки командний (колективний) характер управління; трансформація конфліктів є невід'ємною частиною управлінської діяльності; енергія – перший реальний (не інтуїтивний) інструмент управлінського процесу, що вимірюється, співвідноситься з інформацією, знаннями і розумінням [2, с. 44].

Джерелом нової доданої вартості сучасних підприємств стає не стільки безпосереднє виробництво, скільки дизайн, контроль якості, маркетинг і обслуговування, тому якісні знання, інформація та комунікації стають основним джерелом розвитку інформаційно-комунікаційного потенціалу. Ці відмінності змінюють економічну діяльність суб'єктів господарювання і змушують трансформуватися парадигму, в якій якість управління інформаційно-комунікаційним потенціалом залежить від ефективності перетворення інформації, що визначається алгоритмами і методами їх використання (перший параметр – об'єктивний, що залежить від математичного забезпечення управління, другий – суб'єктивний, що залежить від якості керуючого персоналу). У частини керівників підприємств, відданих технократичному стилю, склалося стійке ставлення до менеджменту як до «книжкової мудрості», що містить мало корисних рекомендацій для практичної діяльності [6].

Об'єктивними підходи до підвищення ефективності управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства, що ґрунтуються на підвищенні частки раціональної складової в прийнятих рішеннях визначено: вдосконалення структури системи управління, підвищення інформаційної обізнаності управлінців за рахунок моніторингу обстановки, застосування інформаційно-аналітичних методів підтримки управлінського впливу. Серед нових ідей і наукових результатів провідних вчених, що сприйняті практиками управління інформаційно-комунікаційним потенціалом визначаються ознаки відмінності від традиційно [2; 4-5]: управління переважно якісними ініціативами, можливостями, розвитком і інноваціями; нові об'єкти управління – інформаційно-комунікаційний потенціал глобальних організацій, глобальні процеси, нематеріальні процеси та активи, розширення меж підприємств; активна інтеграція методів і інформаційних технологій між учасниками ринкового середовища різної форми власності. З розвитком методів управління інформаційно-комунікаційним потенціалом, появою інноваційних підходів до організації потоків та забезпечення бажаного рівня адаптації змінам, змінюються і погляди на якість (удосконалення продукту, удосконалення системи управління якістю, інноваційний розвиток).

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Висновки. Домінуючими ознаками сучасного етапу соціально-економічного розвитку є формування інформаційного суспільства і становлення цифрової економіки, заснованої на генеруванні знань, інноваційних технологій, створенні глобальних мереж. Парадигма управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства має містити реальні відповіді на виклики часу, швидкі і непередбачувані зміни зовнішнього середовища. Зміна стереотипів господарювання і характеру рішень в управлінні системою потенціалів залишається першочерговим завданням, рішення якого вимагає переосмислення пріоритетів поточного стану управлінської науки та удосконаленням її парадигми.

Парадигма управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства має ґрунтуватися на активному придбанні нових знань, зіставленні особливостей ситуації і умов діяльності, а головне, на системному застосуванні критерію якості за всією архітектурою його присутності в процесі. Такий акцент управлінського впливу здатен забезпечити інноваційність і позитивну динаміку розвитку можливостей підприємства; підвищення адекватності управління, систематизацію та визначеність характеристик об'єкта та вимог до рівня його якості на фоні лібералізації взаємопливів, розподіл відповідальності й функцій для максимізації цінності, урахування стохастичності поведінки елементів системи під впливом зовнішнього середовища. Крім того, якість управління має переважне значення серед чинників забезпечення довгострокового функціонування інформаційно-комунікаційного потенціалу при швидких змінах ситуацій.

Література

1. Глухов, В. В. Системные аспекты в теории управления / В. В. Глухов // Информатика, телекоммуникации и управление. – 2013. – № 6. – С. 10-14.
2. Дрогобыцкий, И. Парадигма организационного менеджмента / И. Дрогобыцкий // Вектор науки ТГУ. Экономика и управление. – 2012 – № 1 (8). – С. 43-57.
3. Гудзь, О. Є. Трансформація парадигми управління підприємств основі інформаційно-комунікаційних технологій / О. Є. Гудзь, Н. С. Прокопенко // Науковий вісник Полісся. – 2018. – № 2 (14). – С. 16-24.
4. Лохман, Н. В. Парадигма розвитку потенціалу [Електронний ресурс] / Н. В. Лохман // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – Вип. 26 (1). – С. 115-120. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/Nvuevcg2018_26\(1\)_24](http://nbuv.gov.ua/Nvuevcg2018_26(1)_24).
5. Гайдей, О. О. Управління змінами на підприємстві / О. О. Гайдей // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2015. – № 3 (19). – С. 71–75.
6. Осипенко, Л. О. Філософія управління як нова парадигма керування складними соціально-економічними системами / Л. О. Осипенко // Вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2013. – Вип. 52. – С. 189-199.
7. Гусева, О. Ю. Дослідження парадигмальних підходів до управління якісними змінами на підприємствах [Електронний ресурс] / О. Ю. Гусева // Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка. – 2012. – № 4. – С. 130-139. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2012_4_20.
8. Березін, О. В. Завдання та механізм якісної оптимізації структури потенціалу підприємства / О. В. Березін // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2017. – Вип. 4 (40). – С. 20–28.

References

1. Hlukhov, V. V. (2013). Systemnye aspekty v teoryi upravleniya [System aspects in control theory]. *Ynformatyka, telekommunikatsyy y upravleniye – Infor matics, telecommunications and control*, 6, 10-14 [in Russian].
2. Drohobytskyi, I. (2012). Paradigma organizatsionnogo menedzhmenta [Paradigm of organizational management]. *Vektor nauky THU. Ekonomika i upravlenie – Vector of the science of the TSU. Economics and Management*, 1 (8), 43-57 [in Russian].
3. Hudza, O. Ye., Prokopenko, N. S. (2018). Transformatsiya paradyhmy upravlinnya pidpryyemstv na osnovi informatsiyno-komunikatsiynykh tekhn noloohiy [Transformation of the paradigm of enterprise management based on information and communication technologies]. *Naukovyy visnyk Polissya – Scientific Bulletin of Polissya*, 2 (14), 16-24 [in Ukrainian].
4. Lokhman, N. V. (2018). Paradyhma rozvytku potentsialu [The paradigm of capacity development]. *Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*, 26 (1), 115-120. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/Nvuevcg201826\(1\)_24](http://nbuv.gov.ua/Nvuevcg201826(1)_24) [in Ukrainian].
5. Haydey, O. O. (2015). Upravlin nya zminamy na pidpryyemstvi [Managing change at the enterprise]. *Visnyk Berdyanskoho universytetu menedzhmentu i biznesu – Bulletin of the Berdyansk University of Management and Business*, 3 (19), 71-75 [in Ukrainian].
6. Osypenko, L. O. (2013). Filoso fiya upravlinnya yak nova paradyhma keruvannya skladny my sotsial'no-ekonomichny my systemamy [The philosophy of management as a new paradigm for managing complex socio-economic systems]. *Visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi – Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy*, 52, 189-199 [in Ukrainian].
7. Husyeva, O. Yu. (2012). Pidkhodi doslidzhennya paradyhmalnykh do upravlinnya yakisny my zminamy na pidpryyemstvakh [Investigation of paradigmatic approaches to managing quality change in enterprises]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomika – Bulletin of Sumy State University. Series: Economic*, 4, 130-139.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2012_4_20 [in Ukrainian].

8. Berezin, O. V. (2017). Zavdannya ta mekhanizm yakisnoyi optymizatsiyi potentsialu pidpryemstva [Tasks and mechanism for quality optimizing the structure of enterprise potential]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannya – Bulletin of the National University of Water Management and Environmental Management*, 4 (40), 20-28 [in Ukrainian].

Надійшла 07.06.2019

Бібліографічний опис для цитування :

Шукліна, В. В. Якість в парадигмі управління інформаційно-комунікаційним потенціалом підприємства / В. В. Шукліна, Р. М. Набока // Науковий вісник Полісся. – 2019. - № 2 (18). – С. 163-170.

- Шукліна Вікторія Вікторівна** кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, маркетингу і туризму, Херсонський національний технічний університет;
<https://orcid.org/0000-0002-9697-092X>;
E-mail: golybtn@gmail.com;
- Shuklina Viktoriya Viktorivna** Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Management, Marketing and Tourism, Kherson National Technical University;
<https://orcid.org/0000-0002-9697-092X>;
E-mail: golybtn@gmail.com;
- Набока Руслан Миколайович** кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, маркетингу і туризму, Херсонський національний технічний університет;
<https://orcid.org/0000-0002-3417-8216>;
E-mail: nrn25@rambler.ru;
- Naboka Ruslan Mykolayovych** Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Management, Marketing and Tourism, Kherson National Technical University;
<https://orcid.org/0000-0002-3417-8216>;
E-mail: nrn25@rambler.ru.